

Fogágybetegség kezelése

Mivel foglalkozik a parodontológia?

A fogakat rögzítő szövetek (gyökércement, rostok, csont, íny) alkotják a fogágyat (parodontium). Ennek betegségeivel foglalkozik a parodontológia.

Mi a fogágybetegség (parodontitis)?

A fogágybetegséget bizonyos baktériumok okozzák és egyéb szervezeti tényezők (pl.: immunrendszeri elváltozások, genetikai fogékonyság, szisztémás betegségek) rontják. Sok tényező súlyosbíthatja a betegséget: pl. dohányzás, cukorbetegség. Fogágybetegség esetén a fogakat rögzítő rostok és -csont gyulladt és károsodik. Ennek következménye lehet ínyvérzés, kellemetlen szájszag, ínytasakok (ilyenkor az íny csak látszólag tapad a fognyakon, valójában egy rés alakul ki a fog és az íny között), csontpusztulás, ínyvisszahúzódás, foglazulás, fogelmozdulás, majd végső esetben a fogak elvesztése.

Ez a betegség hasonlóan más krónikus betegségekhez (pl. cukorbetegség) nem feltétlenül okoz panaszokat. Sokszor a páciensek csak nagyon előrehaladott esetben veszik észre, hogy valami nincs rendben: pl. „jó” fogak kilazulnak, „ínyesorvadás” alakul ki. Ilyenkor azonban már nem mindig lehet segíteni vagy csak hosszadalmas kezelésekkel. Ezért fontos a fogágybetegség felismerése időben, és a kezelések elkezdése még akkor is, ha látszólag minden rendben van.

Nagyon fontos a kezelések során, és a gyógyulás után is a tökéletes otthoni szájápolás megvalósítása. Akinél egyszer már kialakult a fogágybetegség, biztos, hogy hajlama van erre a betegségre. Ezért elengedhetetlen a rendszeres kontrollokon való megjelenés (évente többször), egyébként sajnos könnyen újra komoly gyulladás alakulhat ki.

Gyakori-e ez a betegség?

A fogágybetegség (hasonlóan pl. a fogszuvasodáshoz) népbetegségnek számít. Ma a magyar felnőtt lakosság közel 100%-ánál fordul elő ínygyulladás vagy fogágybetegség. A betegség súlyos formája a népesség kb. 15%-át érinti. Sajnos ennek ellenére a fogászatokon általában nem kap megfelelő hangsúlyt ennek a betegségnek a felismerése és kezelése.

Tünetek

1. Ínyvérzés

Legfontosabb a fogkövek eltávolítása íny alatt és -felett, továbbá a hibás, ínyt irritáló tömések, koronák cseréje. Súlyosabb esetben szükség lehet műtéti beavatkozásokra is.

2. Ínyvisszahúzódás - „ínyesorvadás”

Az ínyvisszahúzódás leggyakoribb oka a gyulladás. Ilyenkor a gyulladás megszüntetése az elsődleges teendő. Ezen kívül okozhatja a fognak szabaddá válását a fogak kedvezőtlen elhelyezkedése is a csontban. A szabaddá vált fognyak érzékenysége sokszor fokozott, továbbá esztétikailag is zavaró lehet. Az ínyvisszahúzódás megállítható vagy jelentősen lassítható.

3. Mozgó fogak

A gyulladás megszüntetésével általában csökken a fogak mozgathatósága. Amennyiben nagymértékben elpusztult már a csont a fogak körül, szükség lehet a fogak rögzítésére hidakkal vagy üvegszálas anyagokkal. Korlátozottan ugyan, de lehetőség van csontpótló anyagok felhasználásával olyan műtéti megoldásokra, melyekkel új csont és/vagy új fogrögzítő rostok képezhetők, s így rögzülhet a fog.

4. Kedvezőtlen esztétikájú ínykontúr

A fogágygyulladás vagy más okok miatt kialakult esztétikailag zavaró íny- vagy csontkontúr megváltoztatására lehetőség van a tömések, fogpótlások „biológiai” tervezésével, különböző műtéti megoldásokkal, esetenként csontpótló anyagok alkalmazásával is.

5. Implantátumok körüli gyulladás

Nem megfelelő szájpolás esetén vagy az implantátumok biológiai elveket figyelmen kívül hagyó beültetése következtében az implantátumok körül is hasonló gyulladások, esztétikailag kedvezőtlen ínnyivisszahúzódások jöhetnek létre, mint a saját fogak körül. Ezen elváltozások kezelésére ill. megelőzésére szintén megoldást nyújthatnak a parodontológiai eljárások: gyulladáscsökkentő kezelések, csontpótló anyagok, biológiai irányelvek alkalmazása.

Mi történik a kezelés elmaradása esetén?

A fogágybetegség magától nem szűnik meg. Sajnos kizárólag gyógyszerekkel, öblögetőkkel sem szüntethető meg, ezek legfeljebb az egyéb kezeléseket egészíthetik ki (önmagukban esetleg a tüneteket szüntetik meg átmenetileg). Amennyiben a szakszerű kezelés elmarad, a gyulladás előbb-utóbb elpusztítja a fogakat tartó rostokat és csontot. Idővel ez az **összes fog kilazulásához és elvesztéséhez vezet**.

Emellett a fogágybetegség góc (innen folyamatosan baktériumok és gyulladással termékek kerülnek be a vérkeringésbe), növeli más betegségek kialakulásának valószínűségét, mint pl.: **emésztőrendszeri megbetegedések, légúti megbetegedések, ízületi panaszok**, érelmeszesedés, szívinfarktus, koraszülés.

Mint minden más betegség esetében itt is fontos a minél korábbi **kezelés**. Súlyosabb esetben a kezelés nehezebb és nem utolsó sorban költségesebb is.

Kezelés

A fogágybetegség gyógyítása az íny feletti és **íny alatti fogkőlevétel**tel, a gyulladt szövetek eltávolításával, súlyosabb esetben ínyműtétekkel történik. A fogágybetegség gyógyítása során többnyire csak a szövetek pusztulási folyamatát lehet megállítani.

Fogkőeltávolítás:

Az íny feletti fogkőek eltávolítását **dentálhigiénikus** végzi. A fogkőlevétel kézi műszerekkel vagy ultrahangos fogkő-eltávolítóval történhet.

Parodontológiai zárt kürettálás:

Helyi érzéstelenítésben, kb. 5-8 mm mélységben kézi, speciálisan fogkőeltávolításra szolgáló eszközzel az íny alatti területről, a **gyökerekről** eltávolításra kerülnek az íny alatti fogkőek és gyulladással szövetek, valamint a gyökérfelszínnek lesimítása is megtörténik.

Csontpótlás és parodontológiai műtétek:

Egyes esetekben lehetőség van műtétekkel bizonyos típusú csontpusztulás esetén a lebontódott csontot ún. csontpótló **anyagok** felhasználásával pótolni. Bármilyen kezelésnek azonban csak az otthoni tökéletes fogtisztítással, szájjápolással együtt van eredménye.

Rendszeres kontroll:

A fogágybetegség kezelése időigényes, általában hónapokig tart, s a gyógyulás után is rendszeres, évente többszöri kontroll szükséges.

Fájdalmas-e a kezelés?

A fogorvos helyi érzéstelenítésben végzi, így a kezelés egyáltalán nem fájdalmas. Csak azok mellett a fogak mellett kell alkalmazni az érzéstelenítőt, ahol a kürett történik, vagyis ha csak egy fog mellett található ínyszak, akkor egy kis mennyiségű érzéstelenítő közvetlenül az érintett fog mellé.